

OBYWATELSKI MONITORING SPORTU

Raport z Obywatelskiego Monitoringu Sportu prowadzonego w gminie Dąbrowa Górnicza

Autor: Bartosz Wasilewski

Monitoring został zorganizowany przez Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich w ramach projektu „Mocna Straż” dzięki wsparciu Fundacji im. Stefana Batorego

Dąbrowa Górnicza, styczeń 2013

SPIS TREŚCI

- I. Podstawy teoretyczne
  1. Wprowadzenie
  2. Metodologia
  3. Prawo w monitoringu sportu
- II. Informacje wprowadzające dotyczące sytuacji w danej gminie
  1. Informacje o obserwowanej gminie
  2. Informacje o osobie prowadzącej działania i jej motywach
- III. Wyniki obserwacji
  1. Miejsce sportu w strategicznych dokumentach gminy
  2. Obiekty należące do infrastruktury sportowej w gminie – zasoby, dostępność, wykorzystanie. Podmioty realizujące działania w zakresie sportu w gminie
  3. Finansowanie – sport w budżecie gminy i rozliczalność wydatków
  4. Informowanie o sporcie
- IV. Wnioski i opinie
  1. Wnioski z prowadzonych działań monitoringowych
  2. Rekomendacje
- V. Załączniki
  - Wykaz inwestycji w szkolną infrastrukturę sportową zaplanowanych w Programie rozwoju sportu i rekreacji wraz z modernizacją niezbędnej infrastruktury na terenie Dąbrowy Górniczej do roku 2020
  - Ustosunkowanie się prezydenta do raportu i odpowiedź osób monitorujących.

I. PODSTAWY TEORETYCZNE

1. WPROWADZENIE

14 września 2012 roku rozpoczął się Obywatelski Monitoring Sportu koordynowany przez Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich. Było to działanie z zakresu kontroli społecznej o wymiarze ogólnopolskim. Realizacja monitoringu stanowiła wyraz obywatelskiego zaangażowania mieszkańców polskich gmin, którzy chcą, aby polityka lokalna i wydatkowanie gminnych pieniędzy było racjonalne, celowe i przejrzyste oraz aby władze, podejmując decyzje, brały pod uwagę potrzeby mieszkańców. To, jak administracja będzie zarządzała sportem, ochroną zdrowia czy kulturą, decyduje o jakości życia mieszkańców. Dlatego to oni mają największą motywację oraz prawo, aby sprawdzać, jak realizowane są te istotne dla nich kwestie. Wszelkie ich uwagi powinny być traktowane jako bezcenne źródło informacji dla władz i wyraz obywatelskiej troski o lokalną samorządność - pod warunkiem, że osoby czy organizacje prowadzące kontrolę obywatelską zachowują zasady zapisane w Karcie Zasad Monitoringu – obiektywizm, jawność, rzetelność i działanie na rzecz dobra wspólnego.

Kontrola społeczna, czyli zainteresowanie obywateli tym, jak działa władza, może przerodzić się w działanie strażnicze. Wiąże się ono między innymi z regularnym zbieraniem kluczowych informacji, poszukiwaniem oficjalnych danych oraz porównywaniem zbadanego stanu faktycznego z istniejącym prawem w zakresie wybranego zagadnienia. Monitoring ma na celu wpłynięcie na zmianę związaną z obserwowanym zjawiskiem. Osoby biorące udział w Obywatelskim Monitoringu Sportu badały cztery obszary działania władz gminnych w zakresie sportu:

- planowanie i podejmowanie decyzji o sporcie;
- zasoby sportowe gminy – obiekty należące do infrastruktury sportowej oraz podmioty realizujące działania w zakresie sportu;
- finansowanie sportu;
- informowanie o sporcie.

Patrzeć na te zagadnienia wspólnie pozwala określić, jakie jest miejsce sportu w polityce gminy i czy decyzje podejmowane w zakresie sportu, realizowane przedsięwzięcia i działania są adekwatne do planów zapisanych w dokumentach strategicznych gminy, racjonalne oraz dostosowane do potrzeb mieszkańców i możliwości gminy. Na tej podstawie można też ocenić, kto ma dostęp do obiektów i zajęć sportowych w gminie, czyli w jakim zakresie gminny sport można określić mianem sportu powszechnego.

Aby wykonać analizę prawa miejscowego i rozwiązań organizacyjnych dotyczących sportu na poziomie gminy, trzeba znać specyfikę badanej gminy – jej mieszkańców, budżet, problemy i mocne strony – oraz spojrzeć na problem całościowo. Taka ocena zależy również od indywidualnych i profesjonalnych doświadczeń osób dokonujących lokalnej diagnozy sportu w gminie. Sposób prowadzenia monitoringu miał zapewnić zachowanie obiektywności

przez osoby biorące w nim udział. Została zastosowana metodologia polegająca przede wszystkim na zbieraniu i analizowaniu danych zastanych - dokumentów znajdujących się w zasobie instytucji publicznych. Wątpliwości były weryfikowane w trakcie prowadzenia wywiadów z urzędnikami gminy. Organizatorzy dołożyli również starań, aby zapewnić konsultacje ekspertów i możliwość oceny sposobów zarządzania sportem w gminach z różnych punktów widzenia (m.in. wykłady dla uczestników monitoringu ogłoszone przez pracowników AWF w Warszawie dotyczące sportu powszechnego).

Celem monitoringu było doprowadzenie do tego, aby w polskich gminach sport był powszechnie dostępny dla mieszkańców, a pieniądze przeznaczone na ten cel wydawane były w sposób adekwatny do potrzeb. Jednocześnie podejmowane działania miały uświadomić obywatelkom i obywatelom, że mogą mieć wpływ na rządzenie poprzez korzystanie ze swoich praw.

Monitoring był prowadzony w 13 lokalizacjach przez 19 Lokalnych Strażniczek i Lokalnych Strażników wybranych w procesie rekrutacji spośród 60 zgłoszeń. Motywacje, dla których podjęto to działanie, dotyczyły m.in. doprowadzenia do bardziej powszechnego uprawiania sportu przez mieszkańców gmin, bardziej przejrzystego i racjonalnego rozdysponowywania środków publicznych, podniesienia poziomu rozliczalności działań lokalnych władz samorządowych. Z całą pewnością wszystkich uczestników połączyła chęć podniesienia poziomu swojej wiedzy na temat zarządzania sportem w gminach i wydatkowania na ten cel pieniędzy publicznych, ponieważ jest to temat dotąd niezbadany ze względu na różnorodność form zarządzania sportem na poziomie lokalnym.

Lokalne Strażniczki i Lokalni Strażnicy realizowali monitoring samodzielnie oraz ze wsparciem reprezentowanych przez siebie organizacji w gminach. Monitoring był prowadzony w następujących lokalizacjach:

1. Bisztynek, Kamil Zawadzki,
2. Częstochowa, Edyta Widawska, Zbigniew Wieczorek,
3. Dąbrowa Górnicza, Bartosz Wasilewski,
4. Gryfino, Tomasz Miler,
5. Lublin, Karol Ingot, Krzysztof Jakubowski, Fundacja Wolności,
6. Łowicz, Jakub Pierzankowski, Klub Forum Obywatelskiego Rozwoju Łowicz,
7. Kobyłanka, Krzysztof Żyto, Kobyłanka – gminą dla swoich mieszkańców,
8. Oława, Małgorzata Płonczkier, Łukasz Wołodzko, Fundacja Inicjatyw Społecznych i Kulturowych Grejprut,
9. Szklarska Poręba, Marzena Czarnecka - Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich, Izabela Broś,
10. Szydłowiec, Wojciech Dobrzański, Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju i Promocji Karate Kyokushin Matsushima w Polsce MUSHIN,
11. Warszawa, Katarzyna Tadeusiak-Jeznach - Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich, Krzysztof Łoś - Stowarzyszenie Dialog Społeczny,

12. Wołów, Paweł Fedorczak, Stanisław Chodorowski, Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich "Necessitas",
13. Zakrzówek, Magdalena Ciołek, Fundacja Akademia Współpracy.

Organizatorem monitoringu było Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich – organizacja, która bada przejrzystość działań administracji publicznej i efektywność wydatkowania przez nią środków oraz podejmuje działania na rzecz zapewnienia standardów dobrego rządzenia. Stowarzyszenie jako koordynator i pomysłodawca Obywatelskiego Monitoringu Sportu zapewniło: dwa stacjonarne szkolenia dla uczestników, stałe wsparcie eksperckie, konsultacje ekspertów oraz możliwość wymiany doświadczeń pomiędzy organizacjami, grupami i osobami zainteresowanymi sportem powszechnym z całej Polski. Przygotowało również internetowe narzędzie do zbierania i analizy danych.

2. METODOLOGIA

Obywatelski Monitoring Sportu realizowany był we wszystkich lokalizacjach według tej samej metodologii. Lokalne Strażniczki i Lokalni Strażnicy korzystali z narzędzia internetowego¹ służącego do zbierania i analizy danych. Monitoring odbywał się od czerwca 2012 roku (początek rekrutacji osób chętnych do prowadzenia monitoringu) do grudnia 2012 roku (pisanie raportów). Zbieranie i analiza danych trwała od września do listopada 2012 roku. Lokalne Strażniczki i Lokalni Strażnicy wzięli udział w dwóch szkoleniach, na których dowiedzieli się między innymi, czym jest kontrola społeczna władzy, jaka jest sytuacja sportu w Polsce oraz jak zbudowany jest budżet gminny. Pierwsze spotkanie przygotowało uczestników do prowadzenia monitoringu, drugie podsumowało ich wiedzę i pokazało, jak na jej podstawie stworzyć raport i rekomendacje. Uczestnicy brali także udział w kursie internetowym „Na straży”. W trakcie monitoringu wsparcie prawne i merytoryczne zapewniało SLLGO.

Realizacja monitoringu odbywała się wedle ściśle określonej metodologii. Lokalni Strażnicy szukali dokumentów w Biuletynach Informacji Publicznej, składali wnioski o informację publiczną, przeprowadzali wywiady z kluczowymi osobami związanymi z zarządzaniem sportem w gminie, obserwowali obiekty sportowe. Działania te były prowadzone od września do listopada 2012 roku. Zgromadzone dane były wprowadzane do specjalnie przygotowanego narzędzia internetowego.

Monitoring opierał się na badaniu dokumentów, w tym dokumentów dotyczących funkcjonowania obiektów sportowych, podmiotów realizujących zadania w zakresie sportu. Analizowano sytuację sportu w gminie w 2011 roku. Aby tego dokonać uczestnicy i uczestniczki zapoznawali się z informacjami publicznymi pochodzącymi sprzed 2011 r. (np. w przypadku strategii rozwoju gminy), a także z dokumentami z 2012 r. (szczególnie w przypadku badania wydatków na sport w gminach), aby na ich podstawie określić, jakie było miejsce sportu w polityce gminy w 2011 r. oraz w wybranych fragmentach: jak kształtuje się

---

¹ Narzędzie dostępne jest na stronie sport.samiswoje.pl

polityka sportowa gminy obecnie. Zakres badania umożliwił porównanie dokumentów, określenie czy i w jaki sposób je zmieniano, sprawdzenie jakie są cele gminy w zakresie sportu i przez jakie działania gmina dąży do ich osiągnięcia. Obserwowano stan i dostępność obiektów sportowych. Sprawdzano również budżet gminy pod kątem inwestycji w obiekty, zlecenia zadań własnych gminy w zakresie sportu czy przyznawania stypendiów sportowych.

Warunkiem udziału w Obywatelskim Monitoringu Sportu było podpisanie deklaracji uczestnika, która zobowiązała każdego uczestnika/uczestniczkę do przestrzegania Karty Zasad Organizacji Monitorujących Administrację Publiczną. Karta wskazuje jako podstawowe zasady monitoringu: obiektywność, jawność, rzetelność i działanie na rzecz dobra wspólnego.

3. PRAWO W MONITORINGU SPORTU

Wstęp

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady uprawniania i organizowania sportu jest **ustawa o sporcie** z dnia 25 czerwca 2010 r. (Dz. U. Nr 127, poz. 857 ze zm.). Z chwilą wejścia w życie ustawy o sporcie zgodnie z art. 94 tej ustawy utraciły moc:

- ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej - z wyjątkiem art. 43,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym.

Ustawa o sporcie odnosi się do dwóch zagadnień związanych z funkcjonowaniem sportu – organizowania i uprawiania sportu. W ustawie została wprowadzona definicja sportu (art. 2) *Sportem są wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach. Sport wraz z wychowaniem fizycznym i rehabilitacją ruchową składają się na kulturę fizyczną.* Definicja ta jest zbieżna z definicją przyjętą przez Radę Europy w **Europejskiej Karcie Sportu**. Z kolei Komisja Europejska w Białej Księdze² (str. 3) na temat sportu podkreśla społeczną rolę sportu, który posiada wielką możliwość zrzeszania ludzi, docierania do wszystkich, niezależnie od wieku czy pochodzenia społecznego. *Sport ma nie tylko znaczenie dla poprawy zdrowia obywateli Europy, lecz posiada również wymiar wychowawczy oraz odgrywa rolę społeczną, kulturową i rekreacyjną. Społeczna rola sportu daje również możliwość zacieśniania zewnętrznych relacji Unii.*

Ustawa o sporcie to nie jedyny akt prawny w polskim systemie prawnym, regulujący kwestie sportu, którego organizowanie i możliwość realizacji przez obywateli zostało uznane za obowiązek państwa.

---

² http://ec.europa.eu/sport/documents/wp_on_sport_pl.pdf

Przyjęta definicja sportu wyrażona w ustawie o sporcie nawiązuje do katalogu praw wskazanych w rozdziale drugim **Konstytucji RP** (Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela), gdzie w art. 68 ust. 5 wyrażone zostało: *Władze publiczne popierają rozwój kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży*. Przepis ten tworzy obowiązek podejmowania działań przez władze publiczne w celu zapewnienia możliwości organizowania sportu zarówno w sferze infrastruktury, jak i działań zmierzających do kreowania przez edukację postaw nakierowanych na aktywność sportową. Zwrócić należy uwagę, iż art. 3 ustawy o sporcie traktuje o kulturze fizycznej wymienionej w Konstytucji. Podniesienie kultury fizycznej do konstytucyjnie gwarantowanych obowiązków władz publicznych wskazuje, iż ustrojodawca zauważa doniosłą rolę aktywności fizycznej obywateli. Przy czym pamiętać należy, iż art. 68 Konstytucji w zasadzie dotyczy prawa do ochrony zdrowia, co w pewnym stopniu determinuje charakter oraz rolę jaką ustrojodawca przypisał kulturze fizycznej.

Kultura fizyczna została wprost wymieniona jako zadanie własne gminy w art. 7 ust. 1 pkt 10 **ustawy o samorządzie gminnym**. Realizacja przez gminę zadania własnego w zakresie kultury fizycznej nakłada na władze gminy obowiązek zaspokojenia potrzeb zbiorowych mieszkańców w tym zakresie w sposób realny i stały (por. Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym, pod red. Pawła Chmielnickiego, str. 108, LexisNexis 2007, wydanie 3) – zatem na gminie ciąży obowiązek takiego dobierania rozwiązań związanych ze swoją działalnością, aby rzeczywiście mieszkańcy mogli realizować swoje potrzeby związane z kulturą fizyczną.

Ustawodawca podkreślił rolę kultury fizycznej uznając również, iż należy ona do sfery pożytku publicznego, co znajduje odzwierciedlenie w art. 4 ust. 1 pkt 17 **ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie**. Pożytek publiczny definiowany jest w tej ustawie następująco: *Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie* (art. 3 ust.1 ustawy działalności pożytku publicznego i wolontariacie). Ustawodawca włączając kulturę fizyczną do zadań pożytku publicznego, zwrócił uwagę na istotność tego zadania władz publicznych, które to może być wykonywane poprzez wspieranie działalności organizacji pozarządowych w tym zakresie albo powierzenie im zadań w tej sferze.

Szczegółowo uregulowane zadania gminy w zakresie sportu

Ustawa o sporcie przewiduje m. in. następujące rozwiązania umożliwiające organizowanie i uprawianie sportu, które są istotne z punktu widzenia monitoringu sportu w gminie:

- zasady finansowania sportu,
- wspieranie rozwoju sportu w gminie przy udziale ciała doradczego – rady sportu,
- stypendia sportowe dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe oraz trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym.

Każdy z tych elementów musi być brany pod uwagę z punktu widzenia art. 27 ust. 1 ustawy o sporcie, zgodnie z którym *Tworzenie warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu stanowi zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego*. Jednym z powodów przyjęcia takich regulacji było to, iż wcześniejsza ustawa o sporcie kwalifikowanym oraz przepisy np. ustawy o samorządzie gminnym nie dawały możliwości do uznania, iż do zadań własnych gminy należy dofinansowywanie sportu kwalifikowanego (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z 19 lipca 2006 r., sygn. akt I SA/GI 927/06).

A. Zasady finansowania sportu

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o sporcie w celu dofinansowania sportu w gminie muszą być spełnione następujące kryteria (łącznie):

1. Rada gminy musi przyjąć uchwałę o jakiej stanowi art. 27 ust. 2 ustawy o sporcie (*Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może określić, w drodze uchwały, warunki i tryb finansowania zadania własnego, o którym mowa w ust. 1, wskazując w uchwale cel publiczny z zakresu sportu, który jednostka ta zamierza osiągnąć*).
2. Udzielana dotacja musi służyć realizacji celu publicznego określonego w w/w uchwale.
3. Realizowane przedsięwzięcia muszą wpływać na poprawę warunków uprawiania sportu przez członków klubu sportowego, który otrzyma dotację, lub zwiększyć dostępność społeczności lokalnej do działalności sportowej prowadzonej przez ten klub.

Dodatkowo dotacja taka może być udzielona tylko i wyłącznie podmiotowi działającemu na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, nie działającemu w celu osiągnięcia zysku.

Ustawodawca wyliczył przykładowo przeznaczenie tych dotacji (art. 27 ust. 3 ustawy o sporcie):

- 1) realizacja programów szkolenia sportowego,
- 2) zakup sprzętu sportowego,
- 3) pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach,
- 4) pokrycie kosztów korzystania z obiektów sportowych dla celów szkolenia sportowego,
- 5) sfinansowanie stypendiów sportowych i wynagrodzenia kadry szkoleniowej.

Wybór tego sposobu finansowania sportu nie wyklucza zastosowania drugiego trybu, który wynika z ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Gminy mogą finansować sport (kulturę fizyczną) poprzez wspieranie i powierzanie działalności w tym

zakresie podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Takimi podmiotami są organizacje pozarządowe działające w sferze zadań publicznych określonych w ustawie, rozumiane jako organizacje:

- 1) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych,
- 2) nie działające w celu osiągnięcia zysku - osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4.

3. Działalność pożytku publicznego może być prowadzona także przez:

- 1) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;
- 2) stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) spółdzielnie socjalne;
- 4) spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Zasady finansowania sportu wyznaczone przez ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie mają podstawowe znaczenie i zgodnie z art. 3 ust. 4 będą miały zastosowanie w każdym wypadku, w jakim finansowanie będzie dotyczyło działalności sfery pożytku publicznego.

Podstawowym dokumentem związanym z możliwością finansowania sportu zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie jest **roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 tejże ustawy** – uchwalany do 30 listopada każdego roku (art. 5a ust. 1). Istnieje możliwość uchwalenia wieloletniego programu (art. 5a ust. 2). Program współpracy musi zawierać w szczególności:

- 1) cel główny i cele szczegółowe programu,
- 2) zasady współpracy,
- 3) zakres przedmiotowy,
- 4) formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2 (m.in. zlecenie realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie),
- 5) priorytetowe zadania publiczne,
- 6) okres realizacji programu,
- 7) sposób realizacji programu,
- 8) wysokość środków planowanych na realizację programu,
- 9) sposób oceny realizacji programu,

- 10) informację o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji,
- 11) tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w art. 19 ust. 1 pkt 4 dopuszcza również możliwość złożenia wniosku o realizację zadania publicznego do jednostki samorządu terytorialnego, na terenie której ma się miejsce zamieszkania lub wnioskujący podmiot ma siedzibę. Rozwiązanie to umożliwia gminom w zakresie tym dofinansowywanie sportu, jednakże w tym zakresie zgodnie z art. 19c ust. 1 wymagana jest uchwała rady gminy określająca tryb i szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej.

B. Rady sportu

W gminach (ale też innych jednostkach samorządu terytorialnego) mogą działać powoływane przez organ wykonawczy gminy rady sportu. Członkami rady sportu mogą być przedstawiciele organizacji i instytucji realizujących zadania w zakresie kultury fizycznej (art. 30 ust. 1 ustawy o sporcie), którzy wykonują swoje funkcje społecznie. Powoływanie oraz regulamin działania rady sportu ustalany jest przez organ wykonawczy gmin. Rada sportu ma wyłącznie charakter opiniujący w zakresie realizacji zadań sportu, w szczególności należy do niej opiniowanie (art. 30 ust. 3 ustawy o sporcie):

- 1) strategii rozwoju gmin, powiatów i województw w zakresie kultury fizycznej;
- 2) projektu budżetu w części dotyczącej kultury fizycznej;
- 3) programów rozwoju bazy sportowej na danym terenie, w tym w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym terenów wykorzystywanych na cele kultury fizycznej;
- 4) projektów uchwał określających warunki i tryb finansowania zadania własnego gminy zgodnie z art. 27 ust. 1, wskazując w uchwale cel publiczny z zakresu sportu, który jednostka ta zamierza osiągnąć.

Struktura organizacyjna oraz osobowa w całości zależy od woli organu wykonawczego gminy.

C. Stypendia sportowe dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe oraz trenerów

Przepis art. 30 ustawy o sporcie przewidział możliwość ustalania i finansowania okresowych stypendiów, nagród i wyróżnień dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe oraz stypendia lub nagrody dla trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym (art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o sporcie).

Przepis ten ustanowił możliwość wspierania zawodników oraz trenerów w następujący sposób:

- okresowe stypendia (zawodnicy),
- nagrody (zawodnicy),
- wyróżnienia (zawodnicy),
- stypendia (trenerzy),
- nagrody (trenerzy).

W przypadku zawodników warunkiem możliwości przyznania takiego stypendium jest osiągnięcie wyniku sportowego. Natomiast w stosunku do trenerów możliwość skorzystania ze stypendium daje osiągnięcie wysokich wyników przez trenowanych sportowców. W żadnym z tych przypadków nie zostały wyraźnie zdefiniowane przesłanki określające, o jakie wyniki chodzi, jednak należy przyjąć, iż stypendium dla sportowców nie może być przyznawane za zwykłe osiągnięcia sportowe, raczej należy się opierać na znaczących osiągnięciach w danej dziedzinie sportu np. poprzez odnoszenie sukcesów w ramach organizowanego współzawodnictwa w rozgrywkach związków narodowych. W przypadku trenerów ustawodawca uznał, iż możliwość wsparcia na podstawie tego rozwiązania dotyczy tylko przypadków osiągnięcia wysokich wyników sportowych w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym.

Zasady, tryb przyznawania i pozbawiania oraz rodzaje i wysokość stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień muszą zostać określone w **uchwale rady gminy**. Przy czym rada gminy musi brać pod uwagę takie czynniki jak: znaczenie danego sportu dla tej jednostki samorządu terytorialnego oraz osiągnięty wynik sportowy (art. 30 ust. 3 ustawy o sporcie). Ustawodawca nie wskazał, jak należy oceniać znaczenie danego sportu w danej gminie i przyjmując uchwałę, rada gminy musi wykazać w uzasadnieniu, jakie to czynniki brała pod uwagę, oceniając wagę danego sportu dla społeczności lokalnej. W takim przypadku powinno się również brać pod uwagę dokumenty strategiczne gminy, w których winna być rzetelna diagnoza również dotycząca sportu.

D. Korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

Ważnym zagadnieniem z punktu widzenia uprawiania sportu jest możliwość korzystania z obiektów i urządzeń związanych ze sportem w gminie. Z tego punktu widzenia ważne są dwie rzeczy. Każda gmina ma obowiązek zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej *ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego*. Obowiązek ten ciąży na radach gminy, które winny tego dokonać w uchwałach albo w drodze uchwały powierzyć to uprawnienie organom wykonawczym gminy. Z tych rozwiązań wynikają kwoty za użytkowanie poszczególnych obiektów przez mieszkańców.

Nadto zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym organy gminy mogą określać zasady i tryb korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Rozwiązanie to przyjmuje, iż określenie w/w zasad jest zastrzeżone do regulacji w statucie

gminy³. Również w tym kontekście należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym jednostki pomocnicze gminy mogą zarządzać mieniem komunalnym, a zatem mogą wpływać na możliwość korzystania z obiektów gminy związanych ze sportem. Również w tym zakresie ważny jest statut gminy, w którym powinno to być uregulowane.

II. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE DOTYCZĄCE SYTUACJI W OBSERWOWANEJ GMINIE

1. INFORMACJE O OBSERWOWANEJ GMINIE. DĄBROWA GÓRNICZA- KRAINA 4 JEZIOR

Obszar: 189 km kwadratowych

Liczba mieszkańców: 125 475

Kod pocztowy: 41-300 (główny)

Typ: miasto na prawach powiatu

Dąbrowa Górnicza to miasto z ogromnym potencjałem społeczno-gospodarczym. To miasto wielkiego przemysłu: Huta Katowice, Koksownia „Przyjaźń”; wielkich zasobów naturalnych - lasy, jeziora, wzgórze; wielkich ale uśpionych zasobów społecznych. Porównując zasoby infrastrukturalne, jak i naturalne z innymi miastami Zagłębia Dąbrowskiego, ale i całego Śląska, z całą odpowiedzialnością i stanowczością można uznać Dąbrowę Górniczą jako miasto wielkich, ale nie w pełni spełnionych możliwości, w tym w szczególności w zakresie sportu, rekreacji ruchowej i turystyki. Miasto mogące stanowić centrum rozwoju sportu, turystyki, rekreacji ruchowej nie tylko obszaru Zagłębia Dąbrowskiego, ale i całego regionu śląsko-dąbrowskiego. To miasto o wielkiej powierzchni i tym samym zróżnicowane i niespójne społecznie i gospodarczo. Mało aktywne społecznie i fizycznie. Miasto przyjezdnych z różnych stron Polski i miasto rodzimych Dąbrowiaków. Porównując kilka obszarów, można zauważyć dwie Dąbrowy – Dąbrowę A i Dąbrowę B. To właśnie moje miasto.

Wizytówka sportowa miasta:

TAURON MKS Dąbrowa Górnicza- siatkówka kobiet- Plus Liga Kobiet- największy sukces: Puchar Polski 2012

W Dąbrowie Górniczej działa kilkadziesiąt klubów sportowych i stowarzyszeń kultury fizycznej (boks, sztuki walki, tenis stołowy, koszykówka, pływanie, piłka nożna, żeglarsstwo).

Obiekty sportowe:

wizytówka: Hala Widowiskowo-Sportowa "Centrum" ul. Al. Róż 3,

---

³ por. Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym. Pod. Red. Pawła Chmielnickiego, str. 60, LexisNexis 2007, wydanie 3

Aquapark NEMO - Aleja Róż 1 - (Park Hallera) - basen sportowy

Ponadto:

- Stadion Komunalny przy ul. Konopnickiej 29 (piłka nożna)
- Zespół Rekreacyjno-Sportowy przy ul. Storczyków (koszykówka)
- Hala Sportowa - ul. Swobodna 46 (sporty halowe)
- Centrum Sportów Letnich i Wodnych Pogoria - sporty wodne, boisko do koszykówki
- Centrum Sportów Letnich Park "Zielona"- siatkówka plażowa

Największe wydarzenia sportowe:

- od 3 lat Meta, trasa Tour de Pologne
- w tym roku Mistrzostwa Polski w Maratonie MTB dla górskich kolarzy zawodowych
- mecze ligowe , europejskie puchary - TAURON MKS Dąbrowa Górnicza

DĄBROWA MA DĄBROWA A

Zdjęcia własne

ŹRÓDŁO: mmsilesia.pl

DĄBROWA B

Zdjęcia własne

2. INFORMACJE O OSOBIE PROWADZĄCEJ MONITORING

Bartosz Wasilewski - Dąbrowianin od pokoleń. Człowiek sportu. Zawodowo instruktor sportu, społecznie prezes, prywatnie wujek. Monitoring sportu w Dąbrowie Górniczej prowadził samodzielnie. Swoje wnioski, uwagi, rekomendacje zawarte w Raporcie oparł na analizie dokumentów źródłowych, wywiadu z przedstawicielami Urzędu Miasta, informacji nadesłanych z Wydziału Promocji, Kultury i Sportu oraz własnych długoletnich obserwacji.

III. WYNIKI OBSERWACJI

1. MIEJSCE SPORTU W STRATEGICZNYCH DOKUMENTACH GMINY I PODEJMOWANIE DECYZJI O SPORCIE

Gmina postawiła sobie za jeden z głównych celów rozwój sportu, rekreacji ruchowej. Te kwestie zostały zapisane w głównych strategicznych dokumentach w tym Strategii Rozwoju Miasta do roku 2020.

Strategia Rozwoju Miasta wyznacza konkretne cele w zakresie sportu, nie wyznaczając konkretnych dat ich realizacji. Główne cele strategiczne zostały ujęte jako:

- 1) DĄBROWA GÓRNICZA REGIONALNYM OŚRODKIEM TURYSTYKI, REKREACJI I ROZRYWKI**
- 2) DĄBROWA GÓRNICZA MIASTEM ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH DOBRZE WYPOSAŻONYCH W NOWOCZESNĄ INFRASTRUKTURĘ AKTYWNYCH FORM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO**

Cele pośrednie prowadzące do osiągnięcia celów strategicznych:

- 1) Stworzenie silnego ośrodka żeglarskiego o znaczeniu międzynarodowym
- 2) Wykreowanie Dąbrowy Górniczej jako „Miasta Rowerowego”
- 3) Rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury parkowej
- 4) Modernizacja bazy sportowo – rekreacyjnej miasta
- 5) Porządkowanie przestrzeni publicznych miasta i poprawa ich walorów wizualnych
- 6) Promowanie zdrowego trybu życia
- 7) Tworzenie dzielnicowych ośrodków sportowo – rekreacyjnych
- 8) Budowa Ośrodka Szkolno - Wychowawczego z Kompleksem Sportowym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej
- 9) Rozbudowa infrastruktury komunalnej wokół zbiorników Pogoria I, III, IV
- 10) Budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej w ramach „Pojezierza Dąbrowskiego
- 11) Utworzenie ośrodków żeglarskich na Pogorii IV
- 12) Budowa „Centrum Sportów Letnich i Wodnych - Pogoria”
- 13) Budowa ścieżek i tras rowerowych
- 14) Budowa „Oak Wellness Center”
- 15) Rozbudowa oraz modernizacja istniejącej infrastruktury parkowej z

uwzględnieniem stworzenia w Parku Hallera stałej infrastruktury dla organizacji kulturalnych i sportowych imprez plenerowych

- 16) Budowa obiektów sportowo – rekreacyjnych (np.: strzelnica sportowa, skate park, nurkowisko)
- 17) Budowa stadionu miejskiego DAMEL
- 18) Budowa stadionu piłkarskiego z zapleczem treningowym
- 19) Budowa oraz modernizacja przyszkolnej i miejskiej infrastruktury sportowej

Strategia Rozwoju Miasta obowiązująca do roku 2020 nie jest zmieniana. Można natomiast śledzić na bieżąco realizację wyznaczonych celów i wskaźników. W Strategii nie ma określenia dat realizacji wyznaczonych zadań. Część zadań jest zakończona, część w trakcie realizacji, część nierozpoczęta. Stopień realizacji Strategii można śledzić na podstawie corocznego Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Dąbrowy Górniczej za dany rok publikowanego w BIP.

Uzupełnieniem Strategii Rozwoju Miasta w zakresie rozwoju sportu i rekreacji ruchowej jest Program rozwoju sportu i rekreacji wraz z modernizacją niezbędnej infrastruktury na terenie Dąbrowy Górniczej do roku 2020, który do roku 2011 zakładał:

- 1) Przebudowę boiska sportowego przy ul. Legionów Polskich w Dąbrowie Górniczej – Mydlicach - wykonano
- 2) Budowę kompleksu boisk wielofunkcyjnych w ramach ogólnopolskiego programu "Moje boisko - Orlik 2012" na terenie gminy Dąbrowa Górnicza - wykonano
- 3) Rozwój infrastruktury aktywnych form turystyki i rekreacji Centrum Sportów Letnich i Wodnych Pogoria - Etap I - wykonano
- 4) Dokończenie inwestycji „Eurocamping” Błędów: baza biwakowo-campingowo-rekreacyjna przy ul. Żołnierskiej 130 w Dąbrowie Górniczej–Błędowie - II etap - wykonano
- 5) Rozbudowę stadionu miejskiego „DAMEL” w Dąbrowie Górniczej – nie wykonano
- 6) Budowę boiska sportowego o nawierzchni sztucznej w Dąbrowie Górniczej Strzemieszycach przy ul. Sportowej w ramach zadania „Budowa oraz modernizacja przyszkolnych i gminnych baz sportowo-rekreacyjnych - wykonano

Do roku 2011 przewidziano przeprowadzić inwestycję w szkolną w infrastrukturę sportową w następujących szkołach: SP-2, SP-3, SP-8, SP-10, SP-11, SP-12, SP-17, SP-18, SP-20, SP-21, SP-25, SP-26, SP-27, SP-28, SP-30, SP-31, SP-35, G-1, G-4, G-9, ZS-1, ZS-2, ZS-3, ZS-4, ZSS, ZSO-2, ZSO-3, I LO, II LO, V LO, TZN, ZSE, ZST, ZSZ „Szttygarka”, ZSM, ZSP, ZSS-6, SOSW (pełny wykaz zaplanowanych prac w załączeniu)

Realizacja zadań do 2011 roku nie została zrealizowana we wszystkich szkołach.

Przykład - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Dąbrowie Górniczej, gdzie zaplanowano remont boiska: wymianę nawierzchni 3 boisk sportowych do piłki ręcznej, siatkowej, koszykowej (przyczyna remontu: nawierzchnia boisk jest popękana, poprzerastana trawą, występują liczne garby i ubytki asfaltu) Stan na koniec 2012 rok: nawierzchnia popękana,

poprzerastana trawą, liczne garby i ubytki, pozarastana trawą była bieżnia lekkoatletyczna i skocznia do skoku w dal - miejsce w latach dziewięćdziesiątych tętniące życiem sportowym, rekreacyjnym także poza zajęciami szkolnymi:

Zdjęcia własne (ZSO 2 w Dąbrowie Górniczej Gołonogu - listopad 2012)

W gminie nie działa Rada Sportu. Została powołana w 2007 roku. Po 2 latach uległa samorozwiązaniu z braku koncepcji dalszego działania.

Osobami odpowiedzialnymi za rozwój sportu w gminie są:

- 1) Pełnomocnik Prezydenta Miasta odpowiedzialny za koordynację działań związanych z funkcjonowaniem kultury, sportu oraz promocją miasta.
- 2) Naczelnik Wydziału Promocji, Kultury i Sportu odpowiedzialny m.in. za przygotowywanie danych do projektu budżetu w zakresie działania wydziału.
- 3) Kierownik Biura Organizacji Pozarządowych odpowiedzialny za koordynację współpracy między organizacjami pozarządowymi w tym sportowymi a Wydziałami Urzędu Miejskiego i jednostkami organizacyjnymi.

W gminie nie ma Pełnomocnika ds. Sportu, który koordynowałby wszystkie działania w zakresie sportu w gminie.

W Radzie Miasta powołana została Komisja Kultury, Rekreacji i Sportu.

Przedmiotem działania Komisji Kultury, Rekreacji i Sportu jest:

- a) ocena funkcjonowania kultury, sportu i rekreacji w mieście, ze szczególnym uwzględnieniem jego organizacji, wykorzystania bazy, kadry i zapewnienie opieki zdrowotnej,
- b) współdziałanie z Prezydentem Miasta i jednostkami organizacyjnymi związanymi z funkcjonowaniem sportu, rekreacji i turystyki w dziedzinie promocji utalentowanych zawodników oraz form pracy Klubów Sportowych i Domów Kultury,
- c) ocena i analiza rozwoju i osiągnięć sportu szkolnego, klubów sportowych i CSiR,
- d) inicjowanie i wspieranie nowatorskich form zmierzających do rozwijania kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,

W roku 2011 Komisja zbierała się 10-krotnie w tym na posiedzeniach wyjazdowych m.in. w Aqua Parku Nemo Wodny Świat, Miejskiej Bibliotece Publicznej.

Na obradach Rady zajmowano się bieżącymi sprawami i problemami w tym m.in. problemami finansowymi Dąbrowskiego Klubu Karate oraz KS Zagłębiak.

Wszystkie dokumenty w tym protokoły i stenogramy z obrad Komisji Kultury, Rekreacji i Sportu znajdują się na stronie BIP Urzędu Miasta

Większość dokumentów, programów, planów z zakresu rekreacji ruchowej i sportu jest konsultowanych z mieszkańcami miasta m.in.

- 1) Dąbrowa Rowerowa - konsultacje w sprawie komunikacji rowerowej w mieście. Konsultacje prowadzone za pośrednictwem strony internetowej <http://dabrowarowerowa.pl/> oraz bezpośrednio z mieszkańcami w różnych częściach miasta tzw. spotkania przy mapie. *Cel konsultacji: stworzenie kompleksowego systemu rowerowego dla Dąbrowy Górniczej. "Studium głównych tras rowerowych miasta Dąbrowa Górnicza" to dokument opracowany z myślą o tym ważnym projekcie, mającym na celu uczynienie naszego miasta miejscem szczególnie przyjaznym dla rowerzystów. Od czerwca do końca lipca 2012 roku odbył się cykl 10 spotkań z mieszkańcami poszczególnych dzielnic miasta, na których rozmawiano o infrastrukturze rowerowej, szlakach rowerowych oraz przedstawialiśmy koncepcję rozwoju głównych tras rowerowych dla naszego miasta zawartych w opracowaniu Studium Głównych Tras Rowerowych dla Miasta Dąbrowa Górnicza autorstwa Tobiasza Nykamowicza. Podczas konsultacji ponad 40 osób nadesłało maile ze swoimi uwagami dotyczącymi infrastruktury rowerowej, natomiast w urnach pozostawiono przeszło 100 wypełnionych ankiet konsultacyjnych.*

Źródło: <http://dabrowarowerowa.pl>

- 2) Ankieta internetowa w sprawie miejsca postawienia zewnętrznych siłowni. W dwutygodniowym głosowaniu oddano łącznie 5466 głosów. Ponad 4,5 tys. głosów oddane zostało przez Internet, a reszta to ankiety, wrzucane do urn. Wygrały 2 miejsca

z największą liczbą głosów przy hali Centrum w Parku Hallera i ul. Kasprzaka i tam one powstały.

Źródło: <http://dabrowagornicza.naszemiasto.pl>

Powyższe informacje o powstałych siłowniach zewnętrznych zostały potwierdzone osobiście.

Z informacji pozyskanych od Pełnomocnika Prezydenta mają sukcesywnie powstawać kolejne.

Siłownia zewnętrzna w Parku Hallera (zdjęcie własne)

Główne imprezy sportowe 2011 roku: 68. Tour de Pologne UCI World Tour – meta IV etapu w centrum Dąbrowy Górniczej III Memoriał im. Agaty Mróz – Olszewskiej, Hala Widowiskowo – Sportowa „Centrum” w Dąbrowie Górniczej 2. Kryterium Dąbrowy Górniczej o Puchar Prezydenta Miasta – wyścigi samochodowe, teren wokół budynku Centrum Administracyjnego.

Ponadto:

rozgrywki ligowe I-szo ligowego zespołu koszykarzy MKS Dąbrowa, 2 Gale boksu zawodowego (tytuły mistrzowskie zdobyli Maciej Zegan i "Diablo" Krzysztof Włodarczyk), Mistrzostwa Polski Kobiet i Mężczyzn w boksie, Międzynarodowy Dąbrowski Półmaraton (odbyło się już V edycji), regaty żeglarskie w klasie "Omega" w ramach Pucharu Polski (w roku bieżącym odbędą się kolejne), cykliczny Maraton rolkowo-rowerowy, II edycje Grand Prix Polski w siatkówce plażowej (kobiet i mężczyzn).

2. OBIEKTY NALEŻĄCE DO INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W GMINIE – ZASOBY, DOSTĘPNOŚĆ, WYKORZYSTANIE. PODMIOTY REALIZUJĄCE DZIAŁANIA W ZAKRESIE SPORTU W GMINIE

Do najważniejszych obiektów sportowych Gminy Dąbrowa Górnicza administrowanych przez Centrum Sportu i Rekreacji należą:

1. Hala Widowiskowo-Sportowa "Centrum" ul. Al. Róż 3
2. Stadion Komunalny ul. Konopnickiej 29
3. Lodowisko sztuczne

4. Zespół Rekreacyjno-Sportowy przy ul. Storczyków (plac do gry w koszykówkę)
5. Hala Sportowa ul. Swobodna 46
6. Centrum Sportów Letnich i Wodnych „Pogoria” ul. Malinowe Górki
7. Centrum Sportów Letnich „Zielona” Park „Zielona” ul. Letnia 9
8. Plaża komunalna Pogoria I ul. Żeglarska Dąbrowa Górnica
9. Eurocamping Błędów ul. Żołnierska 130
10. Kompleks boisk wielofunkcyjnych przy ul. Legionów Polskich

Ponadto:

5 kompleksów boisk sportowych o nawierzchni sztucznej typu "Orlik", 11 wielofunkcyjnych boisk o nawierzchni sztucznej, 2 pełnowymiarowe boiska piłkarskie o nawierzchni sztucznej, 10 krytych basenów kąpielowych, 5 przystani żeglarskich.

Odpłatność za korzystanie z obiektów CSiR określono w Zarządzeniu Nr 1022.2012 Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej z dnia 18.05.2012 r. Istnieje możliwość bezpłatnego skorzystania z obiektów m.in. dla organizacji pozarządowych, klubów sportowych w ramach organizowanych imprez. Warunkiem bezpłatnego skorzystania obiektu jest skierowanie prośby do Centrum Sportu i Rekreacji w sprawie udostępnienia obiektu dla celów realizacji imprezy sportowej z uwzględnieniem programu imprezy, jej zasięgu i odpłatności. Można starać się też o uzyskanie patronatu honorowego Prezydenta Miasta i możliwości przekazania nagród dla zwycięzców rywalizacji sportowej.

Największym problemem jest skorzystanie z Hali Widowisko-Sportowej „Centrum” z racji przeznaczenia jej w pierwszej kolejności dla Siatkarskiego Klubu Tauron MKS Dąbrowa Górnica i koszykarskiego klubu MKS Dąbrowa Górnica.

W Dąbrowie Górniczej działa obecnie kilkadziesiąt klubów sportowych i stowarzyszeń kultury fizycznej. Zalicza się do nich:

1. Miejski Klub Siatkarski Sp.z o.o dyscyplina: siatkówka
2. Miejski Klub Sportowy dyscyplina: koszykówka
3. Dąbrowski klub Bokserski dyscyplina: boks, kick boeing
4. Centrum Sportów Walki – Fight Boxing dyscyplina: boks
5. Uczniowski Klub Sportowy „PLASTYK” dyscyplina: tenis stołowy, trójbój siłowy
6. Uczniowski Klub Sportowy „DĄBROWIAK” dyscyplina: tenis stołowy, modelarstwo
7. Uczniowski Klub Sportowy „REKINY ŁĘKNICE” dyscyplina: pływanie
8. Uczniowski Klub Sportowy „DART” dyscyplina: sport młodzieży niepełnosprawnej
9. Uczniowski Klub Sportowy „DROPHSOT” dyscyplina: tenis ziemny
10. Uczniowski Klub Sportowy „STOKFIS” Trzebiesławice dyscyplina: tenis ziemny
11. Uczniowski Klub Sportowy Szkolnego Związku Sportowego dyscyplina: dyscypliny sportowe w ramach rywalizacji Szkolnych Związków Sportowych
12. Uczniowski Klub Sportowy „ZĄBKOWICE” dyscyplina: badminton
13. Uczniowski Klub Sportowy „PIONIER UJEJSCE” dyscyplina: piłka nożna
14. Uczniowski Klub Sportowy „PRZEMSA OKRADZIONÓW” dyscyplina: piłka nożna
15. Uczniowski Klub Sportowy „ZAGŁĘBIAK TUCZNAWA” dyscyplina: piłka nożna

16. Międzyszkolny Uczniowski Klub Piłkarski dyscyplina: piłka nożna
17. Ludowy Klub Sportowy „TECZA” Błędów dyscyplina: piłka nożna
18. Klub Sportowy „UNIA” Dąbrowa Górnicza dyscyplina: piłka nożna
19. Klub Sportowy „UNIA ZĄBKOWICE” dyscyplina: piłka nożna
20. Klub Sportowy „ZAGŁĘBIAK” dyscyplina: piłka nożna
21. Ludowy Klub Sportowy „PROMIEN” Strzemieszyce Małe dyscyplina: piłka nożna
22. Klub Sportów Wodnych „HUTNIK” – Pogoria dyscyplina: żeglarstwo
23. Turystyczny Klub Żeglarski PTTK „TRAMP” dyscyplina: żeglarstwo
24. Jacht Klub Pogoria III dyscyplina: żeglarstwo
25. Klub Sportów Wodnych „FREGATA” dyscyplina: żeglarstwo
26. Klub Sportów Wodnych „ZEFIR” dyscyplina: żeglarstwo
27. Klub Rekreacyjno-Sportowy TKKF „TRIATHLON” dyscyplina: triathlon
28. Klub Sportowy „RONIN” dyscyplina: karate shotokan
29. Dąbrowski Klub Karate dyscyplina: karate kyokushin, trójbój siłowy
30. MOS CSiR Dąbrowa Górnicza dyscyplina: zapasy, pływanie, lekka atletyka
31. Stowarzyszenie "Pogoria Biega",
32. Oddział PTTK,
33. Speleoklub,
34. Stowarzyszenie Windsurfingu "Pogoria",
35. Stowarzyszenie Rekreacyjno-Sportowe "Aktywna Dąbrowa",
36. Towarzystwo Sportów Obronnych "Muskiet",
37. Stowarzyszenie "Rowerowa Dąbrowa".

Zatem dominują sporty drużynowe w tym przede wszystkim piłka nożna, co akurat w tej dyscyplinie nie ma żadnego przełożenia na sukcesy choćby zespołu na poziomie I- ligowym. Jednym z rozwiązań w tym zakresie zgłaszanych na posiedzeniu Komisji Kultury, Rekreacji i Sportu było stworzenie stowarzyszenia stowarzyszeń skupiającego wszystkie dąbrowskie kluby piłkarskie. Ma to na celu budowę jednego silnego ośrodka klubu piłkarskiego w Dąbrowie Górniczej z kilkoma bazami sportowymi w mieście. Miałoby być to lepsze, racjonalniejsze pod względem ekonomicznym i organizacyjnym rozwiązanie, a tym samym efektywniejsze pod kątem wyniku sportowego.

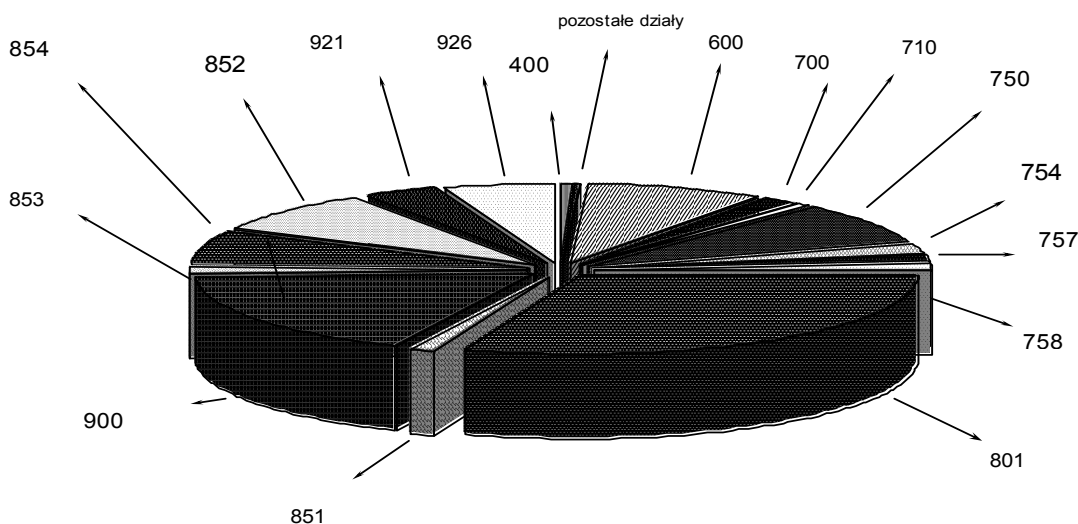
Spośród dyscyplin indywidualnych promowanych w gminie należy wymienić sporty walki, tenis stołowy i ziemny oraz żeglarstwo co powinno sprzyjać realizacji jednego z celów Strategii Miasta- stworzenia silnego ośrodka żeglarskiego o znaczeniu międzynarodowym.

Głównym źródłem finansowania większości klubów są dotacje z Urzędu Miasta Dąbrowa Górnicza. W roku 2011 dotację z budżetu gminy w zakresie rozwoju sportu na rok 2011 otrzymało 19 klubów. Najwięcej bo 570 000 otrzymali: Miejski Klub Siatkarski Sp. z o.o. oraz Miejski Klub Sportowy 300 000.

W 2011 roku żaden podmiot z Dąbrowy Górniczej nie uzyskał dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów. To dodatkowe fundusze na poziomie Ministerstwa Sportu i Turystyki, o które mogą starać się kluby, organizacje pozarządowe, uczniowskie kluby sportowe z całego kraju. W pierwszej

kolejności są promowane działania na nowopowstałych Orlikach, które także powstały w Dąbrowie Górniczej.

3. FINANSOWANIE – SPORT W BUDŻECIE I ROZLICZALNOŚĆ WYDATKÓW

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta Dąbrowy Górniczej za 2011 rok

Dział 926 - kultura fizyczna:

30.856.018,12 zł - 5,39 % budżetu gminy na rok 2011

Na ogólnie pojętą kulturę fizyczną miasto Dąbrowa Górnicza w 2011 roku przeznaczyło kwotę prawie 31 mln złotych, co stanowi ponad 5% udział w ogólnym podziale wydatków miasta. Potwierdza to, że sport i rekreacja ruchowa stanowi priorytet również w zakresie planowania i realizacji budżetu.

Znaczną część środków na kulturę fizyczną gmina przeznaczają na inwestycje w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną - w roku 2011 to wydatek rzędu ponad 17,5 mln zł.

Dużo środków przypada na utrzymanie obiektów 6 832 085 zł w tym działalność Centrum Sportu i Rekreacji m.in. wynagrodzenie personelu.

Na zadania zlecone organizacjom pozarządowym które przejmują większość zadań z zakresu promocji sportu w gminie przeznaczono natomiast kwotę 1 967 670 zł.

W 2011 roku Gmina przyznała 82 stypendia sportowe na łączną kwotę: 1 620 000 zł.

4. INFORMOWANIE O SPORCIE

Polityka informacyjna w zakresie sportu opiera się o najnowsze formy komunikacji - Internet i ogłoszenia wielkoformatowe, informacje o imprezach można uzyskać bezpośrednio w Wydziale Promocji, Kultury i Sportu oraz Centrum Sportu i Rekreacji. O większych wydarzeniach można też dowiedzieć się z lokalnej prasy i mediów, słaba informacja np. na

osiedlach. Ogłoszenia zawierają informacje o terminie imprezy, jego randze i ewentualnej odpłatności. Informacje są przekazywane relatywnie wcześniej przed imprezą, dzięki czemu mieszkańcy mogą zaplanować udział w imprezie.

Szczegółowy wykaz imprez dostępny jest w Wydziale Promocji, Kultury i Sportu. Program imprez na dany rok kalendarzowy dostępny jest na dąbrowskim portalu internetowym oraz na plakatach i afiszach informacyjnych kolportowanych na terenie Dąbrowy Górniczej oraz dostępnych w Miejskim Centrum Informacyjnym.

Szczególnie podczas wakacji i ferii zimowych można zapoznać się z ofertą zajęć sportowych dla dzieci m.in. w ramach akcji Lato w mieście. Takie informacje są dostępne na stronach internetowych miasta, również wywieszane w placówkach oświatowych.

Informacje dot. imprez, projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe na bieżąco zamieszczane są również na portalu dąbrowskich organizacji pozarządowych www.ngo.dabrowa-gornicza.pl. Same NGO przesyłają artykuły prasowe z planowanych lub zrealizowanych imprez.

IV. WNIOSKI I OPINIE

1. WNIOSKI Z PROWADZONYCH DZIAŁAŃ MONITORINGOWYCH

Plusy Miasta (działań Urzędu Miasta):

Miasto:

- 1) prowadzi przejrzystą i jawną informację o prowadzonych działaniach w zakresie upowszechniania sportu i rekreacji ruchowej w tym obowiązujących dokumentów, prac Komisji, realizacji Strategii Rozwoju Miasta i Programu rozwoju sportu i rekreacji wraz z modernizacją niezbędnej infrastruktury na terenie Dąbrowy Górniczej do roku 2020. Dokumenty są dostępne na bip.dabrowa-gornicza.pl. Uchwały Rady Miasta w zakresie sportu, protokoły z posiedzenia Komisji Kultury, Rekreacji i Sportu są publikowane na bieżąco,
- 2) stara się dotrzeć do mieszkańców w sprawie konsultacji bieżących działań, programów w tym m.in. Dąbrowa Rowerowa, siłownie zewnętrzne,
- 3) inwestuje w nowe obiekty sportowe i rekreacji ruchowej w tym w placówkach oświatowych,
- 4) wspiera sport młodzieżowy,
- 5) przyciąga co roku przynajmniej jedną dużą imprezę sportową typu Tour de Pologne,
- 6) pragnie oprzeć realizację zadań z zakresu sportu i rekreacji ruchowej na organizacjach pozarządowych,
- 7) promocję gminy poprzez sport opiera na dużych imprezach i silnym klubie siatkarskim Tauron MKS Dąbrowa Górnicza,

- 8) ma jasno wyznaczone cele strategiczne dotyczące rozwoju sportu i rekreacji ruchowej do roku 2020 w tym stworzenie silnego ośrodka żeglarskiego o znaczeniu międzynarodowym, wykreowanie Dąbrowy Górniczej jako „Miasta Rowerowego”. Większość celów realizuje w wyznaczonych terminach,
- 9) posiada dużą bazę sportową w szczególności dla dyscyplin halowych oraz wodnych, plażowych.

Minusy:

1. Miasto nie w pełni wykorzystuje potencjał swojej bazy sportowo-rekreacyjnej szczególnie przy zbiornikach wodnych - mało imprez i atrakcji szczególnie w okresie wakacyjnym.
2. W małym stopniu realizuje wyznaczony cel tworzenia dzielnicowych ośrodków sportowo – rekreacyjnych, co uniemożliwia selekcję utalentowanej młodzieży przy takich ośrodkach, a tym samym wykorzystania pełnego potencjału miasta nie tylko pod względem infrastrukturalnym, ale także tym najważniejszym ludzkim. Potencjału młodych ludzi, nie tylko przyszłych sportowców, ale i organizatorów sportu.
3. Opiera na barkach organizacji pozarządowych realizację własnych zadań, nie redukując wydatków na użytkowanie obiektów w tym wynagrodzenie personelu i kadry urzędniczej.
4. Brakuje jednej wyznaczonej osoby w Urzędzie Miasta koordynującej działania w zakresie sportu, organizacji imprez sportowych na nowopowstałych obiektach.
5. Brak przełożenia inwestycji w sport młodzieżowy na wyniki sportowe - liczbę zawodników zajmujących wysokie miejsca w Mistrzostwach Świata, Europy, Olimpijczyków.
6. Miasto nierównomiernie inwestuje w obiekty sportowe, infrastrukturę sportową w różnych dzielnicach, w tym w placówkach oświatowych. Przykład – Mimo tego samego czasu planowania inwestycji 2008-2011 Zespół Szkół nr 3 i Szkoła Podstawowa nr 20 – zostały objęte m.in. programem Orlik, natomiast przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2 nie powstało na przestrzeni lat nic- plac szkolny, zaplecze sportowe uległo ruinie i degradacji choć szkoła funkcjonuje.
7. Brak sekcji kolarskiej i miejskiej wypożyczalni rowerów mimo inwestycji w ścieżki rowerowe i promocję Wielkiego Wyścigu Kolarskiego Tour de Pologne
8. Brak wspólnych działań z innymi miastami w ramach m.in. Strategii Rozwoju Zagłębia Dąbrowskiego w promowaniu sportu w Zagłębiu w tym np. budowy jednego dużego ośrodka piłkarskiego ze stadionem
9. Brak wizji funkcjonowania Rady Sportu skupiającej osoby zainteresowane rozwojem sportem, turystyki, rekreacji ruchowej w gminie w tym ekspertów zewnętrznych
10. Brak zaangażowania społecznego w rozwój sportu, rekreacji ruchowej mieszkańców. Mały oddźwięk mieszkańców udziału w konsultacjach z zakresu działań sportu i rekreacji ruchowej, mała liczba wypełnionych ankiet i głosów podczas konsultacji w sprawie m.in. Dąbrowy Rowerowej i powstania siłowni zewnętrznych
11. Niedokończone inwestycje m.in. stadion „Damel”

2. REKOMENDACJE

Dla miasta:

- 1) Zmiana celu strategicznego Strategii Rozwoju Miasta - **DĄBROWA GÓRNICZA REGIONALNYM OŚRODKIEM TURYSTYKI, REKREACJI I ROZRYWKI na DĄBROWA GÓRNICZA REGIONALNYM CENTRUM TURYSTYKI, REKREACJI I ROZRYWKI, bo ma po temu wystarczający potencjał, by stanowić centrum wydarzeń, przedsięwzięć sportowych w regionie, szczególnie Zagłębia Dąbrowskiego, ale i całego województwa.**
- 2) Zwiększenie pracy w dziedzinie sportu i rekreacji ruchowej w ośrodkach dzielnicowych, osiedlowych (co jest jednym z celów Strategii Miasta) poprzez:
  - a) kształcenie i całoroczną pracę animatorów sportu, rekreacji ruchowej w dzielnicach, osiedlach,
  - b) większą współpracę, ale i kontrolę działań właścicieli budynków mieszkalnych, zarządców osiedli, w tym spółdzielni mieszkaniowych, Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych przy planowaniu, konserwacji, rozbudowie, przebudowie obiektów, zagospodarowaniu terenu na potrzeby rekreacji ruchowej mieszkańców, w tym w szczególności dzieci i młodzieży,
  - c) współpracę i konsultację z instytucjami regionalnymi w tym Komendą Wojewódzką Policji w zakresie bezpieczeństwa na obiektach użyteczności publicznej wykorzystywanych w celach sportowych (w tym placach osiedlowych, szkolnych).
- 3) Zwiększenie środków dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu sportu i rekreacji ruchowej poprzez m.in. ograniczenie wydatków na utrzymanie obiektów sportowych, w szczególności personelu zarządzającego.
- 4) jasne i czytelne oddzielenie funkcjonowania organizacji pozarządowych od jednostek samorządu terytorialnego w gminie
- 5) Realizacja w jak najszybszym czasie wszystkich zaplanowanych inwestycji w sportową infrastrukturę szkolną na lata 2008-2011 jako sportowej bazy zajęć z zakresu wychowania fizycznego, sportu szkolnego, pozaszkolnych zajęć sportowych.
- 6) Inicjowanie działań społecznych w ramach partnerstwa publiczno-społecznego w celu wspólnego starania się o środki centralne na rzecz rozwoju sportu m.in. z Ministerstwa Sportu i Turystyki nie tylko w zakresie programu Orlik w tym z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów.
- 7) Przyspieszenie ukończenia przewidzianych inwestycji w tym szczególnie Stadionu Damel, zagospodarowania Pogorii IV, ośrodka siatkówki plażowej, dalszego zagospodarowania dla celów rekreacyjnych parków miejskich Hallera, Zielona, zagospodarowanie Parku Podlesie.
- 8) Wyznaczenie jednej osoby koordynującej działania w zakresie sportu w Dąbrowie Górniczej i współpracy w regionie w tym zakresie oraz kontaktach z instytucjami centralnymi w tym Ministerstwem Sportu i Turystyki.
- 9) Zainicjowanie powołania Rady Sportu lub Młodzieżowej Rady Sportu w gminie.

10) Rozszerzenie działań w ramach idei Dąbrowy Rowerowej w zakresie kolarstwa zawodowego(czystego), amatorskiego, rekreacyjnego (sekcja-dąbrowska, zagłębiowska grupa kolarska, miejska wypożyczalnia rowerów w tym przystosowanych dla różnych grup społecznych: osób starszych, niepełnosprawnych, dzieci; rowerów rodzinnych.

Dla organizacji pozarządowych: zwiększenie źródeł finansowania swoich działalności m.in. o środki zewnętrzne - dotacje zewnętrzne, uniezależnienie od miasta.

Dla mieszkańców: zwiększenie zaangażowania w rozwój własny, rodzinny, sąsiedzki, lokalny w zakresie sportu i rekreacji ruchowej.

Załącznik nr 1 Wykaz inwestycji w szkolną infrastrukturę sportową zaplanowanych w Programie rozwoju sportu i rekreacji wraz z modernizacją niezbędnej infrastruktury na terenie Dąbrowy Górniczej do roku 2020

Działanie 1.1. Szkolna infrastruktura sportowa		
Nr	Przedsięwzięcia do realizacji w latach 2008-2011	
P.1.1.1	SP-2	Remont sali gimnastycznej: renowacja parkietu, likwidacja pęknięć ścian stwierdzonych przez rzeczoznawcę, wymiana oświetlenia i malowanie Remont boiska: całkowita wymiana nawierzchni boisk
P.1.1.1	SP-3	Remont boiska: remont boiska sportowego i rekreacyjnego, ogrodzenie części sportowej
P.1.1.2	SP-8	Remont boiska: wymiana nawierzchni placu rekreacyjnego, wytrasowanie bieżni do biegów, zagospodarowanie terenu do skoków w dal, wybudowanie skoczni i piaskownicy, kapitalny remont schodów prowadzących na plac rekreacyjny
P.1.1.3	SP-10	Remont sali gimnastycznej: likwidacja zagrzybienia, remont instalacji elektrycznej, wymiana oświetlenia, remont zaplecza dla nauczycieli, szatni, pryszniców i toalet dla uczniów Remont boiska: wymiana nawierzchni boiska, zlikwidowanie nawierzchni asfaltowej małego boiska i zastąpieniem jej boiskiem do siatkówki plażowej, plac sportowo - rekreacyjny dla klas młodszych
P.1.1.4	SP-11	Remont sali gimnastycznej Remont boisk: wykonanie utwardzonej nawierzchni boiska do piłki ręcznej i piłki koszykowej, nawierzchni trawiastej do piłki nożnej, montaż bramek i ławek wokół murawy, ogrodzenie części sportowej
P.1.1.5	SP-12	Remont sali gimnastycznej: remont parkietu Remonty boiska: modernizacja nawierzchni bieżni
P.1.1.6	SP-17	Remont sali gimnastycznej: budowa oddzielnych przebieralni dla dziewcząt i chłopców, remont natrysków, remont sanitariatów przy sali gimnastycznej Remont boiska: budowa nowego i remont starego boiska, remont istniejącej nawierzchni asfaltowej z przeznaczeniem na miasteczko ruchu drogowego, likwidacja i zagospodarowanie trybun wokół starego boiska szkolnego

P.1.1.7	SP-18	<p>Remont sali gimnastycznej: wymiana oświetlenia, remont magazynu sprzętu sportowego</p> <p>Remont boiska: remont bieżni, remont skoczni, naprawa zniszczonego fragmentu nawierzchni na boisku do piłki nożnej, utworzenie boiska trawiastego do piłki nożnej</p>
P.1.1.8	SP-20	<p>Remont sali gimnastycznej: wymiana stolarki okiennej, wymiana parkietu, remont natrysków, WC i szatni, odnowienie ścian sali gimnastycznej</p> <p>Remont boiska: wymiana dywanu asfaltowego boisk szkolnych, wymiana nawierzchni do gry w piłkę koszykową, remont bieżni szkolnej</p> <p>Remont basenu - kapitalny remont niecki basenowej wraz z technologią</p>
P.1.1.9	SP-21	<p>Remont sali gimnastycznej: renowacja i naprawa parkietu</p> <p>Remont boiska: wymiana nawierzchni boiska, modernizacja trybun, wykonanie piłkochwyłów, ogrodzenie części sportowej</p>
P.1.1.10	SP-25	Remont boiska: remont płyty boiska szkolnego wraz z wymianą urządzeń sportowych
P.1.1.11	SP-26	Remont boiska: wyrównanie powierzchni boiska, wymiana bramek i montaż piłkochwytu, wymiana słupków i koszy na boisku do piłki siatkowej i koszykowej
P.1.1.12	SP-27	<p>Remont sali gimnastycznej: przełożenie i cyklinowanie parkietu w sali zastępczej</p> <p>Remont boiska: modernizacja bieżni do skoku w dal</p>
P.1.1.13	SP-28	Remont boiska: wyrównanie podłoża boiska do piłki siatkowej, wymiana słupków mocujących siatkę na boisku do siatkówki
P.1.1.14	SP-30	<p>Remont sali gimnastycznej: naprawa pokrycia dachu, malowanie</p> <p>Remont boiska i kortu tenisowego: wymiana nawierzchni asfaltowych, naprawa ogrodzenia kortu tenisowego, usunięcie drzew i krzewów z bieżni i skoczni w dal, naprawa ogrodzenia od strony boisk</p>
P.1.1.15	SP-31	<p>Remont boiska: wykonanie remontu kominów wentylacyjnych na dachu</p> <p>obiektu sportowego</p>
P.1.1.16	SP-35	Remont boiska: dokończenie kortu tenisowego

P.1.1.17	G-1	<p>Remont sali gimnastycznej: wymiana wykładziny boiska sali dużej</p> <p>Remont boiska: budowa rozbiegu i skoczni wraz z belką do skoku w dal, budowa boiska do siatkówki</p>
P.1.1.18	G-4	<p>Remont sali gimnastycznej: remont parkietu sali gimnastycznej</p> <p>Remont boiska: remont nawierzchni boiska do piłki koszykowej, remont placu szkolnego, remont ogrodzenia, remont obiektów sportowych,</p> <p>remont ciągów komunikacyjnych</p>
P.1.1.19	G-9	<p>Remont sali gimnastycznej: budowa szatni w obiekcie sportowym</p> <p>budowa toalet i pryszniców przy sali (przeniesienie szatni dla całej młodzieży do podziemi budynku)</p> <p>Remont boiska: kompleksowy remont boisk szkolnych,</p> <p>zlikwidowanie rozsypujących się schodów i murków na wzniesieniu terenu zielonego boisk, naprawa ogrodzenia wokół boisk</p>
P.1.1.20	ZS-1	<p>Remont sali gimnastycznej: likwidacja zagrzybienia (wykonanie drenażu opaskowego), malowanie ścian, wymiana parkietu</p> <p>Remont boiska: wymiana nawierzchni, wymiana koszy i bramek, porządki z widocznymi ubytkami korozyjnymi</p>
P.1.1.21	ZS-2	<p>Remont sali gimnastycznej: wymiana oświetlenia, wymiana parkietów, wymiana instalacji elektrycznej, uruchomienie wentylacji mechanicznej,</p> <p>remont instalacji wodno - kanalizacyjnej i pomieszczeń prysznicowych</p> <p>Remont boiska: generalny remont boiska przyszkolnego</p> <p>Remont basenu: uruchomienie wentylacji mechanicznej, remont instalacji wodno - kanalizacyjnej i pomieszczeń prysznicowych, montaż automatycznej stacji dozowania i pomiaru chloru w wodzie, wymiana posadzki w szatniach, wymiana oświetlenia</p>
P.1.1.22	ZS-3	<p>Remont sali gimnastycznej - kapitalny remont segmentu sportowego: remont podłoża tartanowego, remont instalacji oświetleniowej, remont podłogi w sali korekcyjnej, remont kompleksowy toalet uczniowskich oraz natrysków (wymiana instalacji kanalizacyjnej i wodociągowej, naprawa izolacji w stropach, wyłożenie ścian i podłóg kafelkami), remont sali tenisowej (wymiana powierzchni podłogowej)</p> <p>Remont boiska: remont boisk do piłki ręcznej, siatkówki i koszykówki</p>

		<p>–wymiana popękanej, kruszącej się powierzchni asfaltu lanego, wymiana koszy i bramek, wykonanie nowej zeskokcni)</p> <p>Remont basenu: remont niecki basenowej i wyposażenie stacji uzdatniania wody w chlorator automatyczny (usunięcie odpryskującej powłoki lakieru, wyłożenie dna basenu i ścian kafelkami, remont niecki basenowej), remont instalacji oświetleniowej na basenie</p>
P.1.1.23	ZS-4	<p>Remont sali gimnastycznej: wymiana parkietu lub jego naprawa na głównej sali gimnastycznej i w dwóch pozostałych salkach gimnastycznych, malowanie głównej sali gimnastycznej</p> <p>Remont boiska: wymiana nawierzchni na boisku trawiastym do piłki nożnej, montaż piłko chwytów</p> <p>Remont basenu: wykonanie uszczelnienia między niecką a plażą pływalni, wymiana skorodowanych rur CO pod basenem, remont koryta przelewowego</p>
P.1.1.24	ZSS	<p>Remont sali gimnastycznej: kompleksowy remont małej sali gimnastycznej oraz zaplecza sportowego (szatnia, natryski, magazyn sprzętu sportowego, salka zapaśnicza, salka do zajęć gimnastyki korekcyjnej, sanitariaty, pokoje nauczycieli wychowania fizycznego i trenerów)</p> <p>Remont boiska: modernizacja stadionu sportowego</p> <p>Remont basenu: kompleksowy remont basenu i zaplecza (modernizacja lub wymiana urządzeń zapewniających sprawne funkcjonowanie basenu, szatnie, widownia, sanitariaty, natryski, pokoje nauczycieli i trenerów, wymiana płytek na antypoślizgowe wokół niecki basenowej, wymiana oświetlenia)</p>
P.1.1.25	ZSO-2	<p>Remont sali gimnastycznej</p> <p>Remont boiska: wymiana nawierzchni 3 boisk sportowych do piłki ręcznej, siatkowej, koszykowej (nawierzchnia boisk jest popękana, przerastana trawą, występują liczne garby i ubytki asfaltu),</p>
P.1.1.26	ZSO-3	<p>Remont sali gimnastycznej: cyklinowanie i malowanie parkietu, malowanie ścian wymiana 8 okien lub 8 skrzydeł uchylnych okien</p> <p>Remont boiska: wymiana nawierzchni bieżni, wymiana nawierzchni rozbiegu do skoku w dal oraz wykonanie piaskownicy, wyrównanie terenu boiska do gry w piłkę nożną</p>
P.1.1.27	I LO	<p>Remont boiska: wymiana nawierzchni boisk do gry w piłkę siatkową oraz koszykową, wymiana urządzeń do gry</p>

P.1.1.28	II LO	<p>Remont sali gimnastycznej: cyklinowanie i malowanie parkietu, malowanie ścian i sufitu</p> <p>Remont boiska: wymiana asfaltowej nawierzchni, wymiana lub generalny remont bramek do gry w piłkę nożną, remont skoczni, wykonanie ogrodzenia boiska</p>
P.1.1.29	V LO	<p>Remont sali gimnastycznej: ciąg komunikacyjny i szatnie przy sali gimnastycznej - malowanie, wymiana instalacji elektrycznej, oświetlenia, wymiana podłogi, malowanie</p> <p>Remont boiska: położenie nowego pokrycia</p>
P.1.1.30	TZN	<p>Remont sali gimnastycznej w pawilonie "A" (w ramach termomodernizacji): malowanie ścian, malowanie sufitu, cyklinowanie i malowanie parkietu, wymiana oświetlenia sali gimnastycznej, docieplenie dachu sali gimnastycznej</p> <p>Remont sali gimnastycznej w pawilonie "B": malowanie ścian, malowanie sufitu, cyklinowanie i malowanie parkietu, wymiana oświetlenia sali gimnastycznej, remont pomieszczenia z natryskami, wymiana instalacji ciepłej wody do sali gimnastycznej i basenu (23 szt. umywalek, natrysków)</p> <p>Remont basenu: uruchomienie nagrzewnicy powietrza w układzie wentylacji, podłączenie aeratora w stacji uzdatniania wody basenu</p> <p>Remont boiska: budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego</p>
P.1.1.31	ZSE	<p>Remont sali gimnastycznej (w ramach termomodernizacji): naprawa ścian budynku sali gimnastycznej zgodnie ze wskazaniami ekspertyzy,</p> <p>częściowa wymiana zniszczonego parkietu, przebudowa przewodów CO (lub osłonięcie wystających elementów), remont szatni, remont przeciekającego dachu sali gimnastycznej</p>
P.1.1.32	ZST	<p>Remont sali gimnastycznej: cyklinowanie lub wymiana parkietu, malowanie sali gimnastycznej wraz z magazynem i szatniami, remont toalet przy szatniach, wyremontowanie i odnowienie natrysków przy szatniach</p> <p>Remont boiska: naprawa nawierzchni boiska, wymalowanie linii na boisku szkolnym</p>
P.1.1.33	ZSZ „Szytgarka”	<p>Remont ośrodka sportowego: wykonanie izolacji oraz wentylacji części podpiwniczonej budynku malowanie 2 sal gimnastycznych, szatni oraz korytarzy</p>

		<p>Remont boiska: wykonanie opaski wokół budynku obiektu sportowego</p> <p>Remont basenu: wzmocnienie konstrukcji i sprawdzenie jej wytrzymałości uzupełnienie brakujących tynków, malowanie ścian, wymiana urządzeń technologii basenu, remont niecki basenowej</p>
P.1.1.34	ZSM	<p>Sala gimnastyczna: sala gimnastyczna spełnia jednocześnie funkcję sali koncertowej (znajduje się w niej fortepian oraz 100 krzeseł, które przed każdymi zajęciami WF są składane)</p> <p>Remont boiska: wymiana nawierzchni, wymiana ogrodzenia boiska, montaż nowych urządzeń do gry</p>
P.1.1.35	ZSP	<p>Remont sali gimnastycznej oraz siłowni: wymiana parkietu, wymiana okien, wymiana oświetlenia, wymiana instalacji CO</p> <p>Remont boiska: wymiana nawierzchni boiska do piłki ręcznej i siatkowej, budowa bieżni i skoczni, naprawa płyty trybun, wymiana ogrodzenia</p>
P.1.1.36	ZSS-6	<p>Remont sali gimnastycznej: wykonanie izolacji przeciwwilgociowej ścian korytarza prowadzącego do sali gimnastycznej, odgrzybienie i malowanie korytarza</p> <p>Remont boiska: wymiana nawierzchni</p>
P.1.1.37	SOSW	<p>Remont sali gimnastycznej: zabezpieczenie okien w sali gimnastycznej</p> <p>Remont boiska: wymiana nawierzchni boiska</p>

Źródło: Uchwała Nr XL/704/09 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 17 czerwca 2009 roku w sprawie: przyjęcia „Programu rozwoju sportu i rekreacji wraz z modernizacją niezbędnej infrastruktury na terenie Dąbrowy Górniczej do roku 2020” – bip.dabrowagornicza.pl

V. KORESPONDENCJA Z WŁADZAMI GMINY NA TEMAT RAPORTU

1. Dnia 21.01.2013 roku raport z obywatelskiego monitoringu sportu został przesłany drogą mailową do Pana Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza Zbigniewa Podrazę-przedstawiciela władzy- I sektora w Dąbrowie Górniczej celem ustosunkowania się do niego w pełnej treści:

Szanowny Panie Prezydencie,

w załączniku przesyłam raport z Obywatelskiego Monitoringu Sportu, którego jestem autorem. Monitoring prowadzony przeze mnie był w mieście Dąbrowa Górnicza. Monitoring jest działaniem ogólnopolskim, koordynowanym przez Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich, finansowanym przez Fundację im. Stefana Batorego. Więcej informacji na ten temat znajduje się na stronie: http://watchdog.org.pl/92,obywatelski_monitoring_sportu.html

Proszę o zapoznanie się z raportem i przesłanie ewentualnych uwag w terminie do dwóch tygodni (do 4 lutego 2013 roku) na mój adres mailowy: vasy181@wp.pl. Jeżeli otrzymam ustosunkowanie się władz gminy do raportu, to zostanie ono załączone do raportu. Jeżeli nie otrzymam uwag w tym czasie, raport zostanie opublikowany w formie obecnej, o czym również poinformuję gminę.

Z poważaniem

Bartosz Wasilewski

2. **Odpowiedź Urzędu Miasta z Biura Organizacji Pozarządowych reprezentujących III sektor pozarządowy na przesłany raport do Prezydenta Miasta (z dnia 01.02.2013)**

Witam,

Po analizie przedłożonego przez Pana Raportu z Obywatelskiego Monitoringu Sportu prowadzonego w Gminie Dąbrowa Górnicza proponuję dopisać do opracowania:

- w rozdz. II pkt 1 jeszcze kilka dyscyplin sportowych, które nie zostały wymienione, a w zakresie których dąbrowskie kluby i stowarzyszenia prowadzą statutową działalność tj. zapasy, siatkówka, tenis ziemny, lekka atletyka, strzelectwo sportowe, triathlon, trójbój siłowy, badminton, windsurfing,

- w rozdz. II pkt 1 (wykaz obiektów sportowych) kilka dodatkowych obiektów, które znajdują się na terenie Gminy tj.: 5 kompleksów boisk sportowych o nawierzchni sztucznej typu "Orlik", 11 wielofunkcyjnych boisk o nawierzchni sztucznej, 2 pełnowymiarowe boiska piłkarskie o nawierzchni sztucznej, 10 krytych basenów kąpielowych, 5 przystani żeglarskich.

Ponadto nastąpiła zmiana nazewnictwa obiektu rekreacyjno-sportowego przy ul. "Malinowe Górki", który wymieniono w Raporcie w wykazie obiektów na nowe w brzmieniu: "Centrum Sportów Letnich i Wodnych Pogoria".

- do wykazu największych wydarzeń sportowych organizowanych w Dąbrowie Górniczej, które Pan wymienia w rozdz. II pkt 1 zaliczyć również należy :rozgrywki ligowe I-szo ligowego zespołu koszykarzy MKS Dąbrowa, 2 Gale boksu zawodowego (tytuły mistrzowskie zdobyli Maciej Zegan i "Diablo" Krzysztof Włodarczyk), Mistrzostwa Polski Kobiet i Mężczyzn w boksie, Międzynarodowy Dąbrowski Półmaraton (odbyło się już V edycji), regaty żeglarskie w klasie "Omega" w ramach Pucharu Polski (w roku bieżącym odbędą się kolejne), cykliczny Maraton rolkowo-rowerowy, II edycje Grand Prix Polski w siatkówce plażowej (kobiet i mężczyzn).

W rozdz. III pkt 2 dotyczącym wykazu działających w Dąbrowie Górniczej klubów i stowarzyszeń sportowych proponuję dopisać :

-Stowarzyszenie "Pogoria Biega", Oddział PTTK, Speleoklub, Stowarzyszenie Windsurfingu "Pogoria", Stowarzyszenie Rekreacyjno-Sportowe "Aktywna Dąbrowa", Towarzystwo Sportów Obronnych "Muszkiet", Stowarzyszenie "Rowerowa Dąbrowa". Jednocześnie z powyższego wykazu proszę usunąć Wojewódzkie Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Niepełnosprawnych "Start" ponieważ ma siedzibę w Katowicach. Ponadto uważam, że zdjęcie parkingu z samochodami na trawniku przed blokami na jednym z osiedli mieszkaniowych załączone do raportu w części nazwanej przez Pana "Dąbrowa B" moim zdaniem nie stanowi merytorycznej przesłanki do niniejszego raportu, który dotyczy sportu i jego bazy oraz zaplecza. W miejscu widocznym na zdjęciu mógłby powstać jedynie mini plac zabaw dla dzieci zapewne po uzyskaniu akceptacji lokalnej wspólnoty mieszkańców oraz zarządcy administrowanego terenu.

W rozdz. IV pkt 1 Wnioski z przeprowadzonych działań monitoringowych w ustępie dotyczącym „plusów działań Urzędu Miejskiego” napisał Pan, że cyt.: „6)pragnie oprzeć realizację zadań z zakresu sportu i rekreacji ruchowej na organizacjach pozarządowych”, a „w minusach” cyt.: „3. Opiera na barkach organizacji pozarządowych realizacje własnych zadań, nie redukując wydatków na użytkowanie obiektów w tym wynagrodzenie personelu i kadry urzędniczej.” Jedno wyklucza drugie. Mając na uwadze dotychczasową stale poszerzaną przez samorząd działalność NGO, Biura Organizacji Pozarządowych, Inkubatora Społecznej Przedsiębiorczości, ogłaszane otwarte konkursy ofert o dotacje z budżetu Gminy dla organizacji pozarządowych, których liczba z każdym rokiem systematycznie wzrasta (w roku bieżącym 66 ofert o dotacje w obszarze upowszechniania i rozwoju sportu, turystyki i rekreacji), a także 25 wniosków klubów i stowarzyszeń sportowych o finansowe wsparcie ze strony Urzędu Miejskiego ich działalności statutowej świadczy nie tylko o docenieniu przez samorząd roli i znaczenia sportu oraz szeroko rozumianego rozwoju kultury fizycznej wśród mieszkańców naszego miasta, lecz stanowi również wyraz "dzielenia" się przez samorząd kompetencjami i środkami publicznymi przeznaczonymi na realizację zadań w obszarze sportu. Gmina nie obarcza nimi organizacji, lecz Zarządy tych stowarzyszeń same w dużej liczbie ubiegają się o ich przyznanie. Pragnę jednocześnie poinformować, że Gmina redukując systematycznie wydatki związane z utrzymywaniem miejskiej bazy sportowej przekazała nieodpłatnie kilka boisk i stadionów sportowych dąbrowskim klubom sportowym.

Ponadto w „minusach” podaje Pan: „Brak zaangażowania społecznego udziału w konsultacjach z zakresu działań sportu i rekreacji ruchowej, mała liczba wypełnionych ankiet i głosów podczas konsultacji w sprawie m.in. Dąbrowy rowerowej i powstania

siłowni zewnętrznych.” Naszym zdaniem same konsultacje społeczne są ważnym elementem współpracy z mieszkańcami, z organizacjami pozarządowymi. Społeczeństwo musi się nauczyć, że może wpływać na realizację zadań gminy i że ma to realne przełożenie na realizację przedsięwzięć. Ilość oddanych głosów jest w tym momencie elementem wtórnym.

W rozdz. III w miejscu dot. osób odpowiedzialnych za rozwój sportu w gminie:

W strukturach Urzędu Miejskiego funkcjonuje Biuro Organizacji Pozarządowych, a nie przywołane w raporcie Biuro ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

W rozdz. 2 w pkt dot. informacji o braku dofinansowań z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Funduszu zajęć Sportowych dla Uczniów. Zauważalny jest fakt niskiego zainteresowania środkami zewnętrznymi przez organizacje sportowe. W Dąbrowie Górniczej funkcjonuje jednak Biuro Organizacji Pozarządowych – Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości świadczący usługi doradztwa dla podmiotów ekonomii społecznej, w tym pisania wniosków o dotacje, ubiegania się o środki zewnętrzne, informacje o źródłach finansowania z innych źródeł pozamiejskich. To tylko i wyłącznie od organizacji pozarządowych zależy czy skorzystają ze wsparcia, czy będą ubiegali się, a później realizowali projekty ze środków zewnętrznych.

W rozdz. 4 do akapitu odnoszącego się do polityki informacyjnej, można dopisać, iż informacje dot. imprez, projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe na bieżąco zamieszczane są również na portalu dąbrowskich organizacji pozarządowych www.ngo.dabrowa-gornicza.pl. Same NGO przesyłają artykuły prasowe z planowanych lub zrealizowanych imprez.

W rozdz. 2 Rekomendacje w pkt 3) „zwiększenie środków dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu sportu i rekreacji ruchowej poprzez m.in. ograniczenie wydatków na utrzymanie obiektów sportowych, w szczególności personelu zarządzającego.”

Uważa się, że środki przekazywane na działalność organizacji pozarządowych, czy to w konkursach w ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, czy w ramach rozwoju sportu są wystarczającymi na działalność III sektora w tym zakresie. Ponadto w porównanie z innymi obszarami podanymi w Rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi i tak stanowią większość. Pan również w Raporcie w rozdz. 3 dot. Finansowania pisze, iż sport i rekreacja stanowią priorytet w mieście, podając procentowo ilość przekazywanych na te dziedziny środków.

W pkt 5) pisze Pan, iż miasto powinno inicjować działania społeczne w ramach partnerstwa publiczno-społecznego w celu wspólnego starania się o środki centralne na rzecz rozwoju sportu m.in. z Ministerstwa Sportu i Turystyki nie tylko w zakresie programu Orlik w tym z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów.”

Funkcjonujące Biuro Organizacji Pozarządowych w strukturach Urzędu Miejskiego i Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości w zakresie swoich zadań mają politykę informacyjną skierowaną do NGO, w tym z zakresu pozyskiwania środków na działalność statutową również z funduszy pozamiejskich. BOP organizuje szereg spotkań z NGO inicjujących współpracę między NGO i międzysektorową. To tylko i wyłącznie od NGO zależy podjęcie działań. Jednym z przykładów współpracy między organizacjami jest

organizowana impreza sportowa Dębowy Maj Festiwal. W samym Dąbrowskim Forum Organizacji Pozarządowych istnieje grupa branżowa „Dąbrowa z niepełnosprawnymi”, inicjowana była grupa branżowa ds. kultury, nic nie stoi na przeszkodzie zainicjować grupę branżową ds. sportu. To od organizacji sportowych zależy czy zechcą ze sobą współpracować. Struktury gminy są jak najbardziej otwarte na nowe inicjatywy.

Reasumując pragnę również poinformować, że w Dąbrowie Górniczej powstało Stowarzyszenie "Rowerowa Dąbrowa" posiadające sekcję kolarską (dot. ust 7 w pkt. 1 rozdz. IV "Minusy"), a także, że na terenie ośrodka Centrum Sportów Letnich w Parku "Zielona" znajduje się 8 profesjonalnie przygotowanych do treningów i zawodów boisk do siatkówki plażowej posiadających oświetlenie i drenaż, jak również zaplecze socjalnej (dot. pkt 2 rozdz. IV).

Pozostając ze sportowym pozdrowieniem, proszę o uwzględnienie powyższych uwag w końcowej wersji Raportu.

Zbigniew Kałuża

Z-ca Naczelnika Wydziału Promocji Kultury i Sportu

Piotr Drygala

Kierownik Biura Organizacji Pozarządowych

3. Ustosunkowanie się wobec uwag do raportu ze strony Urzędu Miasta(Wydziału Urzędu-Biura Organizacji Pozarządowych) w Dąbrowie Górniczej. Przesłane zostało do Urzędu Miasta w dniu 11.02.2013.

Witam,

Dziękuję za nadesłanie uwag do mojego raportu. Uzupełniłem swój raport o część przekazanych informacji. Jednakże pragnę nadmienić, że:

Jeśli chodzi o wykaz klubów sportowych działających w mieście i obiektów:

Opierałem się na wykazie klubów i obiektów zamieszczonym na portalu miejskim: <http://www.dabrowa-gornicza.pl>, też mnie zdziwiło tam umieszczenie Wojewódzkiego Stowarzyszenia Sportu i Rehabilitacji Niepełnosprawnych "Start". Wynikało z tego, że ma oddział w Dąbrowie Górniczej.

Wykaz imprez sportowych na rok 2011 otrzymałem z Wydziału Sportu, Turystyki i Rekreacji w dniu 20.12.2012.

Potwierdza to moją rekomendację by w mieście wyznaczyć jedną osobę odpowiedzialną za sport w tym udzielanie informacji i współpracę z jednostkami zewnętrznymi. Nazewnictwo funkcji tej osoby jest mniej istotne.

Nie potwierdza natomiast informacji otrzymanej podczas spotkania w Urzędzie Miasta i telefonicznej rozmowie z Pełnomocnikiem Prezydenta, że wszystkie aktualne dane są umieszczone na stronach internetowych Urzędu Miasta.

Bardzo natomiast mi pomogła i stanowi kluczowe uzupełnienie raportu informacja o zmianie przeze mnie nazwy Biura Organizacji Pozarządowych. To stanowi odpowiedź na kwestie dotyczące współpracy i finansowania organizacji pozarządowych przez i z Urzędem Miasta. Problem tkwi w szczególności – w tym przypadku już w nazwie. Z samej nazwy organizacja pozarządowa wynika, że powinna ona działać poza organami rządowymi w tym rzecz jasna samorządowymi. Zatem dziwi fakt istnienia jako Wydziału Urzędu Miasta- Biura Organizacji Pozarządowych. Stąd pewnie te niejasności w przekazywaniu zadań należnych gminie organizacjom pozarządowymi bez redukcji własnych kosztów osobowych. Z drugiej strony wyjaśnia brak chęci organizacji pozarządowych sięgania po środki zewnętrzne. Dlatego jako jedną z głównych rekomendacji dopisałem do raportu- jasne i czytelne oddzielenie funkcjonowania organizacji pozarządowych od jednostek samorządu terytorialnego w gminie. One mogą współpracować na zasadach partnerstwa publiczno-społecznego ale w tych warunkach jest to trudne. Można zatem zacząć od zmiany nazwy Wydziału na właśnie przynajmniej Biuro d.s. Organizacji Pozarządowych. Pewnie ta nazwa ukształtowała się we

mnie przez lata i opiera się na fundamentalnej zasadzie oddzielenia NGO od władzy. Z tym widzę i obserwuję jest problem w gminie.

Zdjęcie z „parkingiem” i „trawnikiem” znajduje się w rozdziale INFORMACJE O OBSERWOWANEJ GMINIE i tam zamieszczone zostały ogólne informacje o gminie i ogólne problemy nie tylko w zakresie sportu. Stąd to zdjęcie, które nie pokazuje parkingu i trawniku a jego brak na jednym z osiedli w centrum miasta. W zakładce Dąbrowa A jest prawdziwy parking przy Hali Widowiskowo-Sportowej znajdujący się ulicę dalej od osiedla. Zatem zdjęcie jest jak najbardziej trafne i właściwie umiejscowione.

Dziękuję za informacje o Stowarzyszeniu „Rowerowa Dąbrowa”. Stowarzyszenie zaczęło swoją działalność w styczniu 2012. Stworzyło sekcję kolarstwa górskiego ale amatorską. I bardzo dobrze. Mam nadzieję, że przy współpracy z miastem zrealizuje swoje cele i zapisane przeze mnie w tym zakresie rekomendacje.

Ale to jeszcze bardziej zaciemnia zadania Urzędu a NGO w gminie. Jeżeli miasto-władza zmierza w kierunku oddania większej części zadań, kompetencji mieszkańcom to powinno ograniczać swoje zasoby osobowe i finansowe. Z drugiej strony oddanie władzy, kompetencji mieszkańcom wydaje się, w przypadku niskiej ich aktywności społecznej, mało zasadne. Prosiłbym skorzystać z raportu z obywatelskiego monitoringu sportu i zacząć od pracy z ludźmi w terenie ale nie tylko poprzez organizacje pozarządowe. Skorzystać ze wzorców współpracy NGO z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi jednostkami budżetowymi w tym bezpieczeństwa publicznego o zasięgu regionalnym. Dla dobra miasta i jego mieszkańców bo o to wszystkim chodzi. Szczególnie najmłodszych mieszkańców, którzy niestety nie mają możliwości upomnieć się o swoje prawa. I zacząć od dokończenia wszystkich zaplanowanych inwestycji w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną w szkołach oraz osiedlach i ich właściwym pełnym wykorzystywaniu.

*Z poważaniem
Bartosz Wasilewski*